

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Перший проректор Державного
університету Інформаційно-
комунікаційних технологій

Олександр КОРЧЕНКО

«*ЗС*» *квітня* 2024 року

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО
вступного іспиту зі спеціальності

для вступу на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії зі
спеціальності **281 «Публічне управління та адміністрування»**

ПОГОДЖЕНО

Голова Вченої ради ННІЗІ,
директор ННІЗІ

В.А. САВЧЕНКО

«*ЗС*» *квітня* 2024 року

Розробники:

завідувач кафедри

професор кафедри

Світлана ПЕТЬКУН

Олександр ІГНАТЕНКО

Гарант:

професор кафедри

Анатолій САВКОВ

Завідувач кафедри ПУА

Світлана ПЕТЬКУН

**Завідувач відділу організації
проведення підготовки та атестації
аспірантів та докторантів
Наукового центру**

Юрій ПОКАНЄВИЧ

Директор Наукового центру

Олександр ДРОБІК

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
ЗМІСТ ТЕМ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА ВСТУПНОМУ ІСПИТІ.....	6
ПЕРЕЛІК РЕКОМЕДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	9
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ НА ВСТУПНОМУ ІСПИТІ	12

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програму вступного іспиту до аспірантури за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» розроблено згідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23 березня 2016 р. № 261 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 283 від 03 квітня 2019 р.

Вступ на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти для здобуття наукового ступеня доктор філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» здійснюється на основі здобутого другого (магістерського) рівня вищої освіти/ (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).

Додатковий вступний іспит проводиться для вступників, які здобули ступінь магістра за іншою спеціальністю, на якому вступник повинен продемонструвати компетентності, визначені Стандартом вищої освіти України за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Метою проведення додаткового вступного іспиту є виявлення достатності рівня компетенцій вступників для опанування ними освітньо-наукової програми підготовки третього рівня вищої освіти для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Питання додаткового вступного іспиту укладено з метою виявлення компетентностей (знань, вмінь, навичок), якими володіє кандидат на вступ до аспірантури для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Зміст програми вступного випробування має комплексний і міждисциплінарний характер.

Основні *завдання* програми вступного іспиту: оцінювання теоретико-методологічної підготовки вступника; оцінювання вмінь вступника використовувати теоретичні знання для вирішення актуальних завдань публічного управління та адміністрування; оцінювання вміння встановлювати взаємозв'язки між теорією, методологією та практикою у сучасній системі публічного управління та адміністрування.

Вступники в аспірантуру на спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування» мають продемонструвати такі *компетенції*:

знання з теоретичних і прикладних засад публічної політики, основ і технологій прийняття управлінських рішень, управління ресурсами; сучасних підходів до публічного управління та адміністрування; основних засад національної безпеки в межах своєї професійної компетенції;

вміння використовувати сучасні методи наукового пізнання і здійснювати наукові дослідження у сфері публічного управління та адміністрування; застосовувати сучасні моделі управління та адміністрування, а також

міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських і загально-організаційних структур; визначати напрями розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях; визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії; використовувати нормативно-правові акти, що регулюють сферу публічного управління та адміністрування; критично осмислювати проблеми та розв'язувати складні завдання у сфері публічного управління та адміністрування; використовувати інструменти електронної демократії в сфері публічного управління та адміністрування; розробляти та реалізовувати заходи щодо адаптації та впровадження кращих вітчизняних і зарубіжних практик діяльності органів публічного управління та організацій; ініціювати, розробляти і впроваджувати інновації на різних рівнях публічного управління та адміністрування тощо;

навички здійснювати ефективну комунікацію в сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових і етичних норм; використовувати методологію та інструментарій управління: інноваціями, ризиками, проектами, змінами, якістю; готувати програмні документи щодо розвитку публічного урядування та адміністрування.

ЗМІСТ ТЕМ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ НА ВСТУПНОМУ ІСПИТІ

Тема 1

Методологічна основа публічного управління та адміністрування

Публічне управління: поняття і сутність. Моделі публічного управління. Цілі публічного управління. Інструменти публічного управління та публічної політики. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада.

Тема 2

Вітчизняна система органів державної влади

Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні. Поняття публічної адміністрації. Поняття і види суб'єктів (суб'єкти адміністративного права і суб'єкти адміністративних правовідносин) публічної адміністрації.

Поняття і види органів виконавчої влади. Система органів виконавчої влади. Класифікація органів виконавчої влади за масштабом діяльності. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція, функції. Місцеві державні адміністрації в системі державного управління.

Президент України: повноваження щодо виконавчої гілки влади. Адміністративно-правовий статус Офісу Президента України. Адміністративно-правовий статус Ради національної безпеки і оборони.

Тема 3

Публічна служба в Україні

Поняття про публічну службу та публічних службовців. Види публічної служби. Принципи публічної служби. Посади в органах публічної служби: види та категорії посад в органах публічної влади. Державна політика у сфері публічної служби. Організація управління публічною службою.

Умови вступу на публічну службу. Обов'язки публічного службовця. Права публічного службовця.

Адміністративна відповідальність публічних службовців. Кримінальна відповідальність публічних службовців. Дисциплінарна відповідальність публічних службовців. Матеріальна відповідальність публічних службовців.

Підстави припинення публічної служби.

Тема 4

Децентралізація влади як складова реформування публічного управління в Україні

Поняття і сутність децентралізації. Місцеве самоврядування як форма децентралізації влади та гарантія демократичного політичного режиму.

Органи місцевого самоврядування: загальна характеристика. Місцеві ради. Повноваження виконавчих комітетів. Публічна муніципальна служба.

Тема 5

Управління національними інтересами та національною безпекою держави

Національні інтереси та їх види. Принципи забезпечення національної безпеки. Основні напрями управління національною безпекою держави.

Суб'єкти публічного адміністрування сфери національної безпеки. Верховна Рада України, Президент України та Кабінет Міністрів України як суб'єкти публічного адміністрування сфери національної безпеки. Рада національної безпеки і оборони України та Служба безпеки України як суб'єкт загальної компетенції у сфері національної безпеки.

Адміністративна відповідальність за проступки у сфері юстиції, оборони і безпеки України. Воєнна доктрина держави.

Тема 6

Форми публічного адміністрування

Форми публічного адміністрування: поняття і види. Правові і не правові форми публічного адміністрування. Встановлення норм права (видання нормативних актів управління, адміністративна правотворчість). Застосування норм права (видання ненормативних актів управління, видання індивідуальних актів управління, видання актів застосування норм права, адміністративне розпорядництво).

Акти публічного адміністрування. Нормативні акти та їх ознаки. Вимоги до правових актів публічного адміністрування. Державна реєстрація нормативно-правових актів.

Тема 7

Стратегічне управління в системі публічного управління та адміністрування

Поняття стратегії та стратегічного управління. Сутність стратегічного планування. Оцінка стратегічної ситуації організації. Стратегічний аналіз у системі стратегічного менеджменту. Державний стратегічний менеджмент. Глобальні, багатонаціональні та регіональні стратегії. Оцінка ефективності розробки та реалізації стратегій.

Стратегія розвитку інформаційного суспільства. Оцінка рівня розвитку інформаційного суспільства в Україні та пріоритетні завдання державної політики. Рівень розвитку інформаційного суспільства: загальна характеристика, місце серед інших країн світу.

Тема 8

Електронна демократія

Електронна демократія: поняття і сутність. Особливості розвитку електронної демократії в Україні та зарубіжних країнах.

Електронна участь громадян у процесі прийняття управлінських рішень.

Інструменти електронної демократії. Електронні звернення. Електронні петиції. Електронне голосування. Е-консультації щодо політики та законодавства. Електронний парламент в Україні та світі.

Тема 9

Електронне урядування

Поняття та сутність електронного урядування. Етапи розвитку електронного урядування. Основні принципи, пріоритети та напрями розвитку електронного урядування. Мобільне урядування, цифрове урядування, розумне урядування.

Електронне урядування в Україні. Структурні та функціональні особливості органів державної влади в умовах електронного урядування. Проблеми та тенденції впровадження електронного урядування в Україні.

Зарубіжний досвід впровадження електронного урядування. Кращі практики впровадження електронного урядування. Досвід впровадження електронного урядування в Європейському Союзі.

Тема 10

Електронні послуги

Електронні державні послуги: поняття і сутність. Характеристики державних електронних послуг. Потенціальні переваги та економія від реалізації електронних державних послуг. Планування впровадження електронних державних послуг на різних рівнях державного управління. Нормативно-правові засади надання адміністративних послуг. Напрями вдосконалення нормативно-правової бази у системі надання електронних послуг.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1. Конституція України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про адміністративні послуги. Закон України № 5203-VI (зі змінами) від 06 вересня 2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17/ed20140101#Text> .
3. Про державну службу. Закон України № 889-VIII від 15 грудня 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
4. Про доступ до публічної інформації. Закон України № 2939-VI від 13 січня 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
5. Про електронні довірчі послуги. Закон України № 2155-VIII від 05 жовтня 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#n534>
6. Про електронні документи та електронний документообіг. Закон України № 851-IV від 22 травня 2003 р. (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
7. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики. Постанова Кабінету Міністрів України № 996 від Злистопада 2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF#Text>
8. Верховна Рада України. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/para2820#n2820
9. Про запобігання корупції. Закон України № 1700-VII (зі змінами) від 14 жовтня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
10. Про засади державної регіональної політики. Закон України № 156-VIII від 5 лютого 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>
11. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки. Постанова Кабінету Міністрів України № 695 від 5 серпня 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>
12. Про захист персональних даних. Закон України № 2297-VI (зі змінами) від 01 червня 2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
13. Про звернення громадян. Закон України № 393/96-ВР від 02 жовтня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
14. Про місцеве самоврядування. Закон України № 280/97-ВР від 21 травня 1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
15. Про місцеві державні адміністрації. Закон України № 586-XIV від 9 квітня 1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
16. Про Раду національної безпеки і оборони України. Закон України № 183/98-ВР від 05 березня 1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80#Text>
17. Про службу в органах місцевого самоврядування. Закон України № 2493-III від 7 червня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>

18. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні. *Указ Президента України № 68/2016 від 26 лютого 2016 р.*
URL: <https://www.president.gov.ua/documents/682016-19805>
19. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні. *Розпорядження Кабінету Міністрів України № 649-р від 20 вересня 2017 р.*
URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250287124>
20. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. *Указ Президента України № 722/2019 від 30 вересня 2019 р.*
URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>

Фахова література

1. Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу: навч. посібник / за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, М.К. Орлатого. Київ : НАДУ, 2015. 626 с.
2. Гречко Т.К., Хаджирадева С.К. Системний аналіз і прийняття рішень в публічному управлінні : навч.-метод. посібник. Київ : НАДУ, 2019. 247 с.
3. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.-ред. кол. : Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. Київ : НАДУ, 2011.
4. Європейське врядування. *Біла книга*.
URL: <https://eukraina.com/load/eurointegration/4-1-0-113> .
5. Краснокутська Н.С., Кабанець І.А. Стратегічне управління : навч. посіб. для студ. екон. спец. Харків : НТУ «ХП», 2017. 460 с.
URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/37815/1/Book_2017_Krasnokutska_Stratehichne_upravlinnia.pdf .
6. Міненко М.А. Публічне управління: теорія та методологія : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 404 с.
7. Модернізація галузі науки державне управління в умовах суспільних реформ в Україні : монографія / О.М. Петроє та ін.; за заг. ред. О.М. Петроє, Л.І. Федулової. Київ : НАДУ, 2020. 552 с.
8. Поліщук С.П. Концепція New Public Management у забезпеченні соціально-економічного розвитку сільських територій. *Conference Proceedings of the 7 International Conference Problem and Prospects of Territories Socio-Economic Development, April 4–7, 2018, Opole, Poland. The Academy of Management and Administration in Opole, 2018; ISBN 978-83-62683-25-3; pp. 345.*
9. Проблеми реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні : монографія / за заг. ред. Т.Е. Василевської. Київ : НАДУ, 2018. 256 с.
10. Публічне адміністрування : навч. посібник / А.С. Даниленко, П.І. Юхименко, Т.В. Сокольська та ін.; за заг. ред. А.С. Даниленка, П.І. Юхименко, Т.В. Сокольської. Київ : Центр учбової літ-ри, 2019. 288 с.
11. Публічне управління в умовах інституційних змін : кол. монографія / за наук. ред. Р.В. Войтович та П.В. Ворони. Київ, 2018. 475 с.

12. *Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. у трьох томах, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15–28 квіт. 2022 р.; ред. кол. : І.О. Дегтярьова, В.С. Куйбіда, П.М. Петровський та ін., уклад. Т.О. Мельник; ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. URL: https://pcal.com.ua/?page_id=15
13. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти : навч. посібник / С.В. Панченко, О.Г. Дейнека, О.В. Дикань та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 380 с.
14. Публічне управління: термінологічний словник. Київ : НАДУ, 2019. 224 с.
15. Реформа системи державного управління та місцевого самоврядування в Україні: стан, виклики та перспективи здійснення: наук. доп. / авт. кол. ; за заг. ред. В.С. Куйбіди. Київ : НАДУ, 2018. С. 146–156.
16. Розвиток системи управління в ЄС: досвід для України : наук. розробка / О.Я. Красівський, О.С. Киричук та ін. Київ : НАДУ, 2013. 56 с.
17. Романюк С.А. Децентралізація: теорія та практика застосування : монографія. Київ, 2018. 216 с. URL: http://bookri.com.ua/wp-content/uploads/2017/12/romanuk_predprosml.pdf .
18. Романюк С.А. Теорія та практика стратегічного управління: монографія. Київ : НАДУ, 2019. 254 с.
19. Стандарти європейського врядування : навч. посібник / авт. кол. : І.А. Грицяк, О.Ю. Оржель, С.М. Гладкова та ін.; за заг. ред. І.А. Грицяка. Київ : НАДУ, 2011. 184 с.
20. Хаджирадева С.К., Рачинський А.П., Васильєва О.І., Ларіна Н.Б. Управління персоналом у публічній службі : навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спец. 281 «Публічне управління та адміністрування» ; за заг. ред. С.К. Хаджирадевої. Миколаїв : Ємельянова Т.В., 2020. 212 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ НА ВСТУПНОМУ ІСПИТІ

Порядок проведення вступного іспиту визначається Правилами прийому до Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій у 2024 році, Положенням про Приймальну комісію Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій.

Додатковий вступний іспит на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти для здобуття наукового ступеня доктор філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» здійснюється у *письмовій формі*.

Загальна тривалість часу, відведеного вступникам для відповіді складає дві академічні години (90 хв.).

При складанні вступного іспиту категорично забороняється використовувати будь-які електронні пристрої та допоміжний матеріал (підручники, конспекти тощо).

Виконання завдання має бути виключно самостійного характеру.

Підсумковий бал за іспит є середньою оцінкою за відповіді на всі питання білету. Вступники, середня оцінка яких склала нижче 60 балів, до участі у конкурсі на зарахування до аспірантури Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій не допускаються.

Оцінювання відповідей проводиться за 100-бальною системою відповідно до критеріїв, що наведено у таблиці:

Кількість балів	Критерії
90-100	Вступник дав повну і правильну відповідь на питання, логічно та послідовно виклав матеріал, проявив творчий підхід під час висвітлення відповіді, показав уміння застосовувати закони і правила у конкретних ситуаціях, показав володіння спеціальною термінологією та мовну культуру
75-89	Вступник на основі своїх теоретичних знань дав повну і правильну відповідь на питання, але допустив несуттєві помилки; логічно та послідовно виклав матеріал, показав уміння застосовувати закони і правила у конкретних ситуаціях, показав володіння спеціальною термінологією та мовну культуру
75-89	Вступник дав грамотні відповіді на всі питання, але під час розкриття фактичного матеріалу допустив 2–3 несуттєвих помилок; твердо знає теоретичний матеріал, але відповідь можна вважати неповною; показав володіння спеціальною термінологією та належну мовну культуру
60-74	Вступник показав необхідні знання основного матеріалу, розкривши деякі з його деталей, але допустив 1–2 суттєвих помилки або дав неточні і не зовсім вірні формулювання; показав недостатнє володіння спеціальною термінологією та слабку мовну культуру

1-59	Вступник показав слабкі знання основного матеріалу та не розкрив його деталей, дав неповну відповідь, допустив 2–3 суттєвих помилки або дав неточні і не зовсім вірні формулювання; показав недостатнє володіння спеціальною термінологією та слабку мовну культуру
1-59	Вступник показав лише деякі знання основного матеріалу, не розкрив його деталей; допустив ряд суттєвих помилок, плутається у визначеннях спеціальних термінів, має низьку мовну культуру
1-59	Вступник не знає значної частини теоретичного матеріалу, у відповідях на теоретичні та практичні питання допустив грубі, суттєві помилки, не володіє спеціальною термінологією, має вкрай низьку мовну культуру